



Ústav pro hydrodynamiku AV ČR, v.v.i.
Pod Patankou 30/5
166 12 Praha 6

Směrnice ředitele Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i. č. UH/2/2018

O způsobu nakládání s výsledky vědecké a výzkumné činnosti

I.

Úvodní ustanovení

- 1.1 Předmětem této směrnice je stanovit pravidla pro nakládání s výsledky duševní činnosti na Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i., které původce/autor vytvořil při plnění úkolů plynoucích z jeho pracovního poměru nebo jiného obdobného pracovněprávního vztahu k Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i. (dále jen „UH“).
- 1.2 Směrnice vymezuje pojmy duševního vlastnictví, stanovuje práva a povinnosti při nakládání s předměty duševního vlastnictví, které byly vytvořeny zaměstnanci UH a stanovuje postup původců, autorů a zaměstnavatele ve věci předmětu duševního vlastnictví.
- 1.3 Ochrana duševního vlastnictví dle této směrnice zahrnuje ochranu, evidenci a nakládání s autorskými díly a ochranu a nakládání s předměty průmyslového vlastnictví. Nakládání s předměty duševního vlastnictví zahrnuje i jejich obchodní využití.

II.

Základní ustanovení

2.1 Ochrana duševního vlastnictví se na UH řídí právními předpisy České republiky, zejména:

- zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským, v platném znění,
- zákonem č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, v platném znění,
- zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
- zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích),
- zákonem č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, v platném znění,
- zákonem č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, v platném znění,
- zákonem č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů, v platném znění,
- zákonem č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, v platném znění,



- zákonem č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, v platném znění,
- zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), v platném znění,
- zákonem č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, v platném znění,
- zákonem č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.

2.2 Vymezení základních pojmů

- **Zaměstnavatelem** je Ústav pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i., se sídlem Pod Patankou 30/5, Praha 6, PSČ 166 12, IČO 67985874, DIČ CZ67985874.
- **Původce** je fyzická osoba v pracovněprávním stavu k zaměstnavateli, která se podílela na vytvoření předmětu duševního vlastnictví.
- **Autorské dílo** je dílo literární, jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam.
- **Zaměstnanecké dílo** je autorské dílo, které zaměstnanec ÚH vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního vztahu k ÚH. Za zaměstnanecké dílo se považuje i kolektivní dílo, tj. dílo, na jehož tvorbě se podílí více autorů, které je vytvářeno z podnětu a pod vedením ÚH a uváděno na veřejnost pod jeho jménem. Pracovněprávním vztahem je pro účely tohoto ustanovení pracovní poměr a vztahy z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.
- **Společné dílo** je zaměstnanecké dílo vytvořené společně s další osobou, která není v pracovněprávním vztahu k ÚH.
- **Know-how** pro účely této směrnice je charakterizováno jako souhrn řídicích, organizačních, ekonomických, vědeckých, výzkumných, marketingových a dalších znalostí a zkušeností. Dále skutečnosti technické, výrobní, vývojové nebo obchodní povahy týkající se ÚH. Patří sem např. strategie nebo další záměry, zásady cenotvorby a kalkulace cen, zásady licenční a smluvní politiky a přihlášky předmětů průmyslového vlastnictví včetně související dokumentace před jejich podáním na příslušný úřad.
- **Licenční smlouva** je dvoustranný právní úkon, kterým poskytovatel opravňuje nabyvatele ve sjednaném rozsahu a na sjednaném území k výkonu práv z duševního vlastnictví a nabyvatel se zavazuje k poskytnutí sjednané úplaty nebo jiné majetkové hodnoty.
- **Průmyslové vlastnictví** představuje výsledky duševní činnosti, které jsou nové a průmyslově (hospodářsky) využitelné. Jde o vynálezy, patenty, technická řešení chránitelná užitnými vzory a/nebo průmyslovými vzory, zlepšovací návrhy a ochranné známky.



- **Patent** je ochranný dokument, který se uděluje za vynálezy za účelem ochrany předmětu vynálezů. Patentem se poskytuje za úplatu ochrana vynálezu na omezenou dobu a na vymezeném území.
- **Užitný vzor** je forma ochrany pro technická řešení, která jsou nová, přesahují rámec pouhé odborné dovednosti a jsou průmyslově využitelná. Užitný vzor představuje nižší úroveň ochrany než patent.
- **Spolupůvodcem** vynálezu, užitného vzoru nebo jiného předmětu průmyslového vlastnictví je fyzická osoba, která jej vytvořila vlastní tvůrčí činností společně s jinými osobami. Spolupůvodci mají právo k předmětu průmyslového vlastnictví v rozsahu, v jakém se podíleli na jeho vytvoření a jak mezi sebou vzájemně stanoví.
- **Ochrana předmětů průmyslového vlastnictví** je realizována udělením a udržováním patentů, zápisem a udržováním užitných vzorů, průmyslových vzorů, ochranných známek do rejstříku příslušného úřadu (v ČR u Úřadu průmyslového vlastnictví).

III.

Úprava vlastnických a užívacích práv k výsledkům výzkumu, vývoje a inovací

- 3.1 Veškerá práva k dílům, jež byla vytvořena autorem v pracovní době nebo v prostorách ÚH nebo za pomoci zařízení či vybavení ÚH, jsou považována za díla zaměstnanecká, k nimž má majetková práva zaměstnavatel. Autorské právo zaměstnance tímto zůstává nedotčeno.
- 3.2 Jedná-li se o výsledek VaV, který vzniknul řešením veřejné zakázky ve výzkumu a vývoji, pak:
- a) Jde-li o výsledek veřejné zakázky, který nelze chránit podle právních předpisů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti, je vlastníkem výsledků poskytovatel podpory a jejich zveřejnění a využití je možné pouze s předchozím písemným souhlasem poskytovatele podpory formou výuky nebo veřejným šířením výsledků výzkumu vývoje a inovací na nevýlučném a nediskriminačním základě.
 - b) Jde-li o výsledek veřejné zakázky, který lze chránit podle právních předpisů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti, potom ÚH jakožto příjemce, musí uplatnit právo k výsledkům, zajistit jejich právní ochranu a po jejím udělení poskytnout poskytovateli podpory neomezený bezplatný přístup k tomuto výsledku a nediskriminační přístup třetím stranám za tržních podmínek. Ke zveřejnění výsledků před podáním přihlášky k průmyslové právní ochraně je nutný písemný souhlas poskytovatele.
- 3.3 ÚH je oprávněn bez ohledu na druh nosiče údajů publikovat informace o výsledcích výzkumu a dílech, ke kterým má majetková práva, pokud publikováním není dotčena jejich ochrana. Stejně tak je oprávněn k dalšímu využití výsledků výzkumu nebo



umožnění využití výsledků výzkumu třetím osobám při respektování nezbytné ochrany práv duševního vlastnictví.

IV.

Ochrana duševního vlastnictví

- 4.1 Všichni zaměstnanci ÚH jsou povinni chránit veškeré duševní vlastnictví ÚH, jakož i práva s ním spojená.
- 4.2 Zaměstnanec ÚH je povinen zdržet se jakéhokoli jednání v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele ve vztahu k duševnímu vlastnictví ÚH.
- 4.3 Zaměstnanec je povinen dbát na to, aby veškeré duševní vlastnictví ÚH bylo využíváno pouze pro potřebu zaměstnavatele nebo v jeho oprávněném zájmu.
- 4.4 Při plnění povinností vyplývajících z jeho pracovněprávního nebo jiného vztahu k ÚH, jakož i z jiné činnosti prováděné pod jménem instituce je zaměstnanec povinen dbát na to, aby nedocházelo k porušování práv k duševnímu vlastnictví třetích osob.
- 4.5 V souladu s obecně závaznými právními předpisy je ÚH povinen chránit a respektovat veškerá osobnostní a majetková práva svých zaměstnanců, která vznikají v souvislosti s plněním jejich pracovních povinností.
- 4.6 Ustanovení tohoto článku platí obdobně i pro hostující pracovníky a studenty v jakémkoli studijním programu.

V.

Nakládání s duševním vlastnictvím

- 5.1 Činnosti spojené s realizací práv duševního vlastnictví v ÚH spadají do působnosti ředitele ÚH.
- 5.2 Vedoucí oddělení, ve kterém bylo výsledku dosaženo, před zveřejněním výsledku posoudí, zda tento výsledek splňuje kritéria pro uplatnění ochrany práv duševního vlastnictví a své stanovisko sdělí řediteli ÚH.
- 5.3 Zaměstnanec je povinen o vznikajícím nebo vytvořeném předmětu práva duševního vlastnictví zachovávat zachovat mlčenlivost.
- 5.4 Okamžikem vzniku práva duševního vlastnictví nabývá zaměstnavatel právo vykonávat svým jménem a na svůj účet autorská práva k autorskému dílu. Také na něj přechází právo na daný předmět práva průmyslové vlastnictví (patent, průmyslový vzor, užitný vzor atd.), není-li písemnou smlouvou mezi autorem či původcem a ÚH stanoveno jinak.
- 5.5 Zaměstnanec je povinen vyvarovat se jednání potenciálně ohrožujícího obchodní tajemství ÚH, jako například:



- uložení obchodního tajemství v nechráněném tvaru na jakýkoli nosič informací přístupný jiným osobám nebo do paměti počítače připojeného k telekomunikační síti
- ponechání neoprávněné osoby o samotě v prostorách zaměstnavatele v místech, kde může být obchodní tajemství přístupné
- ponechání věci, která obsahuje nebo vyjadřuje obchodní tajemství na pracovišti bez náležitého dohledu a úschovy
- vynesení či jiné předání obchodního tajemství z pracoviště bez souhlasu zaměstnavatele
- práce s obchodním tajemstvím mimo určené pracoviště bez souhlasu zaměstnavatele
- zanechání nosiče, na kterém je zaznamenáno obchodní tajemství v prostorách veřejně přístupných bez stálého dozoru

5.6 Předměty, které obsahují obchodní tajemství ÚH, je zakázáno jakýmkoli způsobem neoprávněně rozmnožovat a kopírovat.

5.7 Zaměstnanci mají povinnost zachovávat mlčenlivost o obchodním tajemství ÚH.

VI.

Oznamování, evidence a uplatnění předmětu práva duševního vlastnictví

6.1 Původce předmětu práva průmyslového vlastnictví je povinen neprodleně po jeho vzniku oznámit tuto skutečnost řediteli ÚH. Tento tiskopis pod názvem „Oznámení o vytvoření předmětu práva průmyslového vlastnictví“ musí obsahovat aspoň následující údaje:

- a) Druh předmětu práva průmyslového vlastnictví (vynález, průmyslový vzor, užitný vzor atd.)
- b) Popis předmětu práva průmyslového vlastnictví v rozsahu nezbytném pro posouzení, jaké jsou možnosti jeho ochrany.
- c) Jména původců a jejich podíl na tvorbě předmětu práva průmyslového vlastnictví.

6.2 Oznámení o vytvoření předmětu práva průmyslového vlastnictví lze předat osobně nebo zaslat doporučenou poštou. Za datum podání oznámení se v takovém případě považuje datum jeho doručení.

6.3 O registraci předmětu průmyslového práva u národního či mezinárodního úřadu průmyslového vlastnictví rozhoduje ředitel ÚH a původce se zavazuje k maximální součinnosti, aby registrace jménem ÚH byla bezproblémová.

6.4 Autoři a původci jsou povinni účinně spolupracovat s ÚH při zpracování přihlášky předmětu duševního vlastnictví, jakož i při jejím projednávání a obhajování před Úřadem průmyslového vlastnictví ČR, případně patentovými úřady v jiných zemích.

6.5 O postoupení práv k využití předmětu duševního vlastnictví externí organizaci rozhoduje ředitel ÚH. Práva k využití předmětu duševního vlastnictví mohou být postoupena licenční smlouvou nebo převodem práv k předmětu duševního vlastnictví.



- 6.6 Pokud byly výsledky výzkumu a vývoje vytvořeny původcem v rámci pracovního poměru v ÚH a současně se na jejich vzniku podílela osoba, která není zaměstnancem ÚH, má ÚH v případě uplatnění práv nárok na odpovídající podíl.
- 6.7 Náklady spojené s ochranou předmětu práva duševního vlastnictví nese pracoviště původce, není-li dohodnuto jinak.
- 6.8 Veškeré výsledky činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích vytvořené na základě pracovněprávního nebo obdobného vztahu k ÚH podléhají evidenci. Evidenci výsledků provádí pověřený pracovník knihovny ÚH. Autor/původce je zodpovědný za včasné a úplné předání informací o výsledcích pro účely evidence.
- 6.9 ÚH vede evidenci publikační činnosti prostřednictvím databáze ASEP v rámci Akademie věd ČR.

VII.

Odměňování autorů a původců

- 7.1 Autor zaměstnaneckého díla má vůči zaměstnavateli nárok na dodatečnou odměnu, jestliže se mzda nebo jiná odměna vyplacená zaměstnanci dostane do zjevného nepoměru k zisku z využití práv k zaměstnaneckému dílu.
- 7.2 Původcům technických řešení chráněných podle průmyslových práv stanoví výši odměny ředitel ÚH dle návrhu vedoucího oddělení.
- 7.3 Pokud byl předmět práva průmyslového vlastnictví vytvořen spolupůvodci, náleží každému z nich poměrná část odměny.

VIII.

Odpovědnost a sankce

- 8.1 V případě, že člen řešitelského týmu poruší při řešení projektu nebo při využívání jeho výsledků povinnosti dané touto směrnici, v dokumentaci projektu nebo v uzavřených smlouvách, nese plnou odpovědnost za škodu, která tímto ÚH vznikla. ÚH může vůči tomuto pracovníkovi uplatnit postup v souladu s příslušnými ustanoveními uvedených smluv, resp. zákoníku práce.
- 8.2 Porušení povinnosti zaměstnance stanovené touto směrnicí je porušení pracovní kázně; pokud ÚH vznikla jednáním zaměstnance škoda, může vůči němu ÚH uplatnit postup v souladu s příslušnými ustanoveními zákoníku práce.

IX.

Závěrečná ustanovení



9.1 Tato směrnice nabývá platnosti dnem jejího podpisu ředitelem ÚH a účinnosti okamžikem zveřejnění.

9.2 Práva a povinnosti vyplývající z ustanovení této směrnice zůstávají po skončení pracovněprávního nebo jiného právního vztahu autora/původce k ÚH nedotčena.

V Praze dne 2. 8. 2018

.....
doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph.D.
ředitel Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i.

